

Розділ V. Теоретико-методологічні дослідження проблем початкової освіти

doi: 10.15330/msuc.2016.15.185-189

Ірина Липа,

кандидат педагогічних наук, доцент,
ДВНЗ «Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника»
(м. Івано-Франківськ)

Iryna Lyba,

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
(Ivano-Frankivsk)
iryana.lyba@pu.if.ua
ID orcid.org/0000-0002-1666-2346

УДК 373.3.016: 784.4

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕАТРАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ У ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ МУЗИЧНИХ ІНТЕРЕСІВ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ГІРСЬКИХ ШКІЛ

USE OF THEATER PEDAGOGY IN THE DEVELOPMENT OF MUSICAL INTERESTS OF PRIMARY SCHOOL PUPILS IN THE SCHOOLS OF MOUNTAIN REGIONS

У статті розкриваються психолого-педагогічні засади процесу розвитку музичних інтересів учнів початкових класів гірських шкіл засобами театральної педагогіки. Автор наголошує, що музичні здібності успішно розвиваються в процесі музичної діяльності, сприйняття музики і музичної творчості. А урок музики відповідно виступає основною формою організації музично-виховної роботи в школі, який включає в себе різні види музичної діяльності учнів. Підготовка до уроку музики залежить від педагогічних умінь та майстерності вчителя, як він зуміє організувати і реалізувати виховні, освітні і розвиваючі можливості музичного матеріалу.

Акцентується увага на те, що для успішної реалізації завдань музичного виховання та освіти школярів учитель мусить глибоко вивчити твори і добирати їх у відповідності до вікових особливостей учнів, їх музичної підготовки, застосовувати креативні методики та технології навчання, інноваційні підходи. Одним із таких інноваційних підходів до організації уроків музики є виростання елементів театального мистецтва та технологій театральної педагогіки.

Ключові слова: театральне мистецтво, розвиток музичних здібностей, уроки музики, театральна педагогіка.

The article reveals psychological and pedagogical basics of the development of musical interests of primary school pupils by means of theatre pedagogy. The author notes that musical abilities can be successfully developed in the process of musical activity, perception of music and musical creativity.

Music lesson, which is the main form of the organization of music and educational activity of schoolchildren, includes various kinds of pupils' musical activities. Preparing to music lesson depends on teacher's professional skills and competence as well as on their ability to organize a class and realize the educational and developmental potential of music material. It is emphasized that teachers should choose music material in accordance with the pupils' age features as well as their level of music abilities. It is also important to use innovative methods and means of teaching. The elements of theatre art and the technology of theatre pedagogy are considered to be some innovative approaches to teaching music.

Key words: theatre art, development of music abilities, music lesson, theatre pedagogy.

В статье раскрываются психолого-педагогические основы процесса развития музыкальных интересов учащихся начальных классов горных школ средствами театральной педагогики. Автор отмечает, что музыкальные способности успешно развиваются в процессе музыкальной деятельности, восприятие музыки и музыкального творчества. А урок музыки в соответствии выступает основной формой организации музыкально-воспитательной работы в школе, который включает в себя различные виды музыкальной деятельности учащихся. Подготовка к уроку музыки зависит от педагогических умений и мастерства учителя, как он сумеет организовать и реализовать воспитательные, образовательные и развивающие возможности музыкального материала.

Акцентируется внимание на то, что для успешной реализации задач музыкального воспитания и образования школьников учитель должен глубоко изучить произведения и подбирать их в соответствии с возрастными особенностями учащихся, их музыкальной подготовки, применять креативные методики и технологии обучения, инновационные подходы. Одним из таких инновационных подходов к организации уроков музыки является произрастание элементов театального искусства и технологий театральної педагогіки.

Ключевые слова: театральное искусство, развитие музыкальных способностей, уроки музыки, театральная педагогика.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. На сучасному етапі модернізації системи освіти в Україні особливої гостроти й актуальності набувають питання всебічного розвитку та формування підростаючої особистості, здатної до творчого саморозвитку, самовиховання, та самореалізації.

Необхідність вирішення окресленої проблеми зумовлена соціальними, культурологічними та педагогічними чинниками, що визначають нагальну потребу в пошуку інноваційних шляхів та засобів впливу на формування особистості. До таких провідних засобів по праву відноситься мистецтво, зокрема театр.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання проблеми. У сучасній педагогічній теорії та шкільній практиці проблема вивчення театрального мистецтва як засобу впливу на розвиток особистості знайшла висвітлення в працях Д. Антоновича, Г. Веселовської, В. Гайдабури, Г. Дутчак, О. Казимірова, О. Кисіля, Р. Пилипчука, П. Руліна, М. Стефановича та ін. До окремого напряму досліджень відносимо вивчення психолого-педагогічних та дидактичних аспектів використання театрального мистецтва в освітньо-виховному процесі навчальних закладів (Л. Венгер, Л. Виготський, Є. Воропаєв, Д. Ельконін, О. Запорожець та ін.). Проблеми застосування надбань театральної педагогіки в навчально-виховному процесі школи порушували Н. Александрова, О. Комаровська, О. Котикова, І. Любинський, Л. Масол, О. Михайличенко, Г. Шевченко та ін. Відомі педагоги-практики Ш. Амонашвілі, Л. Потоцька, Є. Сазонов, В. Сухомлинський вказували на позитивний вплив театральних ігрових елементів на виховання і розвиток молодших школярів.

Формування мети статті. Мета статті полягає у розкритті психолого-педагогічних засад розвитку музичних інтересів учнів початкових класів гірських шкіл засобами театральної педагогіки.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Державний стандарт початкової загальної освіти в Україні окреслив провідні завдання розвитку особистісно-оцінного ставлення до мистецтва, художньо-творчих здібностей, здатності до сприймання, розуміння і творення художніх образів, потреби в духовному самовираженні. Важливу роль у вирішенні цих завдань належить музичному мистецтву. У зв'язку з цим перед музичною педагогікою постає багато проблем, серед яких однією з найактуальніших є проблема формування музичних здібностей учнів. Так як все більше вчених (А. Буров, Ю. Ласоцький, В. Цукерман та ін.) схиляється до того, що музичні здібності – це особливий вид духовних здібностей, які нерозривно пов'язані з музичною культурою та загальним розвитком людини. Музичні здібності успішно розвиваються в процесі музичної діяльності, сприйняття музики і власне музичної творчості, і ніякі слухові дані не гарантують видатних творчих досягнень самі по собі.

Психолого-педагогічні дослідження доводять, що всі види мистецтва, кожен по своєму, розвивають у дітей не тільки художні здібності, але й «загальну універсальну людську здатність, яка, будучи розвинутою, реалізується в будь-якій сфері людської діяльності» і чим раніше відбудеться зустріч дитини з мистецтвом, тим процес становлення цієї здатності буде більш ефективним (Є. Ільєнко).

Інтегрована діяльність учителя музики спрямована на спеціальний музичний розвиток школярів, формування творчої особистості учня з глибоким внутрішнім світом, усвідомленим музичним інтересом та розвинутими музичними здібностями. Музична діяльність, яка здійснюється на основі сприйняття, усвідомлення музичного образу, впливає на розвиток емоційно-чуттєвої сфери особистості молодшого школяра. Цю тезу підтверджують слова Д. Кабалевського, про те, що «інтерес до музики, захопленість музикою, любов до неї, – обов'язкова умова для того, щоб вона широко розкрила і подарувала дітям свою красу, для того, щоб вона могла виконати свою виховну й пізнавальну роль... Будь-які ж спроби виховувати й навчати того, хто музикою не зацікавився, не захопився, не полюбив її, приречені на невдачу» [3]. Відповідно, не можна навчати музиці, не розбудивши в дітях інтересу до неї. А любов, інтерес до музики можуть виникнути тільки тоді, коли діти навчаться сприймати справді художні зразки музичного мистецтва. У цьому контексті Л. Виготський писав: «Перш ніж ти хочеш залучити дитину до якоїсь діяльності, зацікав її нею, потурбуйся про те, щоб виявити, що вона готова до цієї діяльності, що в неї напружені всі сили, необхідні для цього, і що дитина діятиме сама, вчителю ж лишається тільки керувати й спрямовувати цю діяльність» [2].

Однак виявлення музичних здібностей залежить не тільки від вроджених задатків дитини, а й від культурного середовища, музичного оточення. У багатьох дітей музичні здібності вперше починають розвиватися в сімейному колі, в інших – лише в школі. Розвиток музичних здібностей буде успішним за умови врахування суперечності між особистістю дитини, з властивими їй музичними нахилами та її участю в колективній музичній діяльності. Формування музичних здібностей відбувається під впливом загальних закономірностей розвитку здібностей. Поряд з цим, музичні здібності не даються в готовому вигляді. Вони формуються в активній діяльності особистості [7].

У різних дітей музикальність може характеризуватися багатоваріантним поєднанням окремих здібностей. Зокрема, одні діти помітно виділяються емоційним відгуком на музику, інші – відгукуються певними руховими реакціями на неї, треті – проявляють серйозну зацікавленість певним видом музичної діяльності. Всі види мистецтва доповнюють одне одного у вираженні єдиної художньої ідеї і посилюють цим об'єднанням естетичну дію та вплив на виховання кожного з них.

Неоціненний педагогічний потенціал театрального мистецтва пов'язаний з унікальною природою театру як синкретичного художнього погляду на оточуючий світ. За своїми засобами театр – це синтез драматургії (слова), музики, образотворчого мистецтва (сценографії), хореографії, які завдяки актору і режисеру об'єднуються сценічною дією. Види мистецтва доповнюють одне одного у вираженні єдиної художньої ідеї і посилюють цим об'єднанням естетичну дію кожного з них.

Тому театральне мистецтво має широкий спектр свого практичного застосування: це і введення учнів у багатогранну палітру театру (незважаючи на те, на яку майбутню професію зорієнтований учень), це знайомство зі специфікою сценічної творчості, це освоєння мистецтва театру, як такого, що акумулює досвід з різних сфер –

літератури, музики, живопису, народного побуту, архітектури, історії тощо. Крім того, мистецтво театру за наявності відповідних умов повноцінно опановується учнями не лише безпосередньо в театральній залі, а й під час інших видів творчої діяльності на допомогу яким залучається все різноманіття форм роботи у позаурочний час. Зазначене дозволяє зробити висновки, що театральне мистецтво у своєму органічному синтезі усіх видів та жанрів, сприятиме цілісному розвитку особистості учнів.

Метою уроків музики в загальноосвітній школі є – виховання музичної культури учнів як необхідної частини їх духовної культури. На таких уроках учні знайомляться з кращими зразками української народної творчості, фольклору, творами композиторів-класиків, масовими піснями, театральним мистецтвом. Провідним завданням музичного виховання в школі є формування музичної культури учнів у процесі спілкування з музикою, внаслідок чого формуються їхні інтереси, погляди, смаки тощо.

Інтенсивний розвиток технічного прогресу розширив можливості уроків музики. Якщо декілька десятиріч тому уява про музику пов'язувалась лише з концертним залом, то в наш час – час новітніх технологій, це зовсім інакше. Учні розширюють свій музичний світогляд за допомогою телевізорів, телефонів, комп'ютерів, відеозаписів з YouTube та ін. За таких умов розвиток музичних здібностей школярів та їх музичне виховання набуває ще більшої значимості.

О. Коваль стверджує, що формування музичних здібностей молодших школярів повинно здійснюватися одночасно у таких трьох напрямках:

1. Формування музично-слухових здібностей: а) ладове чуття (емоційний компонент); б) музично-ритмічне чуття (емоційний компонент); в) музично-слухові уявлення (слуховий компонент).

2. Формування музично-естетичних здібностей: – раціонально-пізнавальні здібності: а) слухова спостережливість; б) диференціація музичної мови; в) здібність до осмислення музичного змісту. – емоційно-пізнавальні здібності: а) яскравість та багатство уяви; б) розкриття життєвих зв'язків музики; в) оцінне ставлення.

3. Формування здібностей до музичної діяльності: а) здібність до сприймання; б) виконавські здібності; в) творчі здібності [5, с. 154].

Урок музики – основна форма організації музично-виховної роботи в школі. Урок включає в себе різні види музичної діяльності учнів: спів, музично-ритмічні рухи, гра на дитячих музичних інструментах, слухання музики, музична грамота. Для уроків музики характерною є особлива емоціональна атмосфера. Й це цілком природно, адже музика – мова почуттів: вона хвилює, викликає в дітей певні настрої і переживання. Таким чином, концентруючи увагу учнів на звучанні музики і розвиваючи їхню увагу вчитель допомагає дітям увійти у світ музики, музичних образів і яскраво відчутти їх виразність.

Кожен урок має багато спільних рис, але й має свою своєрідність і неповторність. На уроці все повинно бути добре продумано: мета і завдання, зміст і структура, засоби і методи, прийоми роботи, бо без цього не можна досягнути добрих результатів.

Підготовка до уроку залежить від педагогічних умінь та майстерності вчителя, тобто як він зуміє організувати і реалізувати виховні, освітні і розвиваючі можливості музичного матеріалу. Для успішного розв'язання цих завдань, вчитель мусить глибоко вивчати твори і добирати їх у відповідності до вікових особливостей учнів, їх музичній підготовці, доречно застосовувати методики та технології навчання, творчі інноваційні підходи. Одним із таких інноваційних підходів до організації уроків музики є виростання елементів театрального мистецтва та технологій театральної педагогіки.

Неоціненний педагогічний потенціал театрального мистецтва пов'язаний з унікальною природою театру як синкретичного художнього погляду на оточуючий світ; за своїми засобами театр – це синтез драматургії (слова), музики, образотворчого мистецтва (сценографії), хореографії, які завдяки актору і режисеру об'єднуються сценічною дією.

Тому що найбільший виховний вплив на молодшого школяра здійснюють ті елементи культури, які учень, відповідно до своїх вікових можливостей здатний зрозуміти, а згодом відобразити в навчальній і творчій діяльності. Науковці (О.Запорожець, О. Леоньєва та ін.) довели, що лише у процесі практичної діяльності засвоюється культурна спадщина рідного народу, всебічно формується особистість.

Однією з актуальних проблем сучасної педагогічної науки і практики є використання в навчально-виховному процесі загальноосвітньої школи надбань театральної педагогіки, яка досліджує специфіку театру через сценічну дію, особливості акторської і режисерської творчості, близьких до педагогічної. Особливої ваги набуває невичерпний потенціал театральної педагогіки під час організації навчально-виховного процесу у початковій школі.

Засновником театральної педагогіки як науки вважають К. Станіславського, популярність ідей якого серед світового і вітчизняного педагогічного загалу невпинно зростає, набирає нових ракурсів та галузей її застосування. Адже система К. Станіславського – це не тільки наука про акторське мистецтво, а й про те, як, спираючись на об'єктивні закони, розвивати здібності, підвищувати «коефіцієнт корисної дії» будь-якого творчого процесу чи розвитку особистості. Педагоги в своїй практичній діяльності успішно керуються його рекомендаціями та надбанням театрального мистецтва у сучасному освітньому процесі [1].

Театральна педагогіка сприяє інтеграції різних видів і форм творчої діяльності учнів початкових класів, підвищенню рівня засвоєння навчального матеріалу, вдосконаленню вміння виразного читання, цілісній характеристиці образу, об'єкта, явища, – в сукупності словесних і невербальних його складових, збагаченню мовленнєвої культури особистості. Тому використання технологій театральної педагогіки, історичних етнокультурних надбань театрального мистецтва рідного Карпатського краю, близького й зрозумілого дітям горян, які проживають у цьому регіоні з раннього дитинства, – на уроках музичного мистецтва розглядається нами як один із найважливіших засобів навчання, що сприяє розвитку природних здібностей учнів та підвищенню пізнавального інтересу до здобуття музичної освіти. Це вимагає вдосконалення театральних методик, що

використовуються у навчальному процесі сучасного освітнього закладу, передбачає знання вчителем театральної педагогіки та спроможність об'єктивно оцінювати свою роботу.

Педагогічне мистецтво в багатьох рисах подібне до інших видів мистецтва, зокрема театрального. Шкільна театральна педагогіка розглядається як художньо-естетична творчість і форма освітньої діяльності в його теорії, історії та практиці. Тому для вчителя музики дуже важливо добре знати й вміти творчо застосовувати у власній діяльності провідні принципи та закони театральної педагогіки, з врахуванням етнографічних особливостей регіону. В цьому йому може допомогти педагогічний доробок знавця театрального мистецтва – К. Станіславського, зокрема щодо розробки та вдосконалення інноваційних технологій навчання, а щодо культуротворчої складової, – то використання етнографічних матеріалів про діяльність Гуцульського театру, який має свою славу історію та вагомі здобутки.

У цьому контексті варто зазначити, що театральна педагогіка виступає органічним компонентом дидактики початкової школи та музичної освіти зокрема. Оскільки, досліджуючи специфіку театру через сценічну дію, культуротворчу місію, фізичну і психічну змістовність акторської творчості, театральна педагогіка виявляється дуже близькою до педагогічної практики та завдань які стоять перед нею. Тому варто зауважити, що основними функціями Гуцульського театру, як етносоціокультурного інституту Гуцульщини, були дидактична, діагностична, естетична, комунікативна, націотворча, охоронна, репрезентативна функція, які не втратили своєї актуальності і в наші дні.

Таким чином, як стверджує дослідник І.Червінська, «застосовуючи невичерпні можливості театрального мистецтва у навчанні, вихованні та розвитку молодших школярів, педагог повинен працювати над поглибленням змістового компонента початкової загальної освіти, удосконаленням умінь та навичок, розвитком особистісних якостей, гармонізацією взаємин між суб'єктами навчально-виховного процесу [10].

Модернізація початкової загальної музичної освіти в Україні потребує впровадження у навчальний процес наукового підходу, інноваційних форм, методів та засобів, реалізація яких зорієнтована на впровадження інновацій, які б осучаснили її, наблизили до зростаючих вимог суспільства. Ефективність музичного навчання значною мірою визначається також якістю педагогічного керівництва цим процесом, яке має орієнтуватися на створення сприятливих умов для розвитку музичних інтересів особистості. А вдосконалення змісту загальної музичної освіти у початковій школі має орієнтуватись насамперед на визнанні шедеврів світової музичної культури, театрального мистецтва на відміну від випадкового включення до навчальних програм творів різних за своєю художньою цінністю, лише з огляду на вікові можливості учнів. У цьому контексті ми погоджуємося з дослідницею Т.Турчин, яка наголошує, що сучасний урок музики має будуватись на «еталонних» зразках музичного мистецтва. Відповідно, зміст початкового загального музичного навчання передбачає якомога ширше відтворення української музичної культури, що має домінувати у навчальному репертуарі. Важливо забезпечити повноту і різноманіття жанрово-стильових характеристик навчального репертуару шляхом освоєння зі школярами академічної, народної, духовної музики, а також кращих зразків розважальної, популярної серед молоді музики [9, с.17]. Психолого-педагогічний підхід служить для обґрунтування процесів особистісного становлення учнів, розвитку їх музичних здібностей і є методологічною базою для визначення технологій організації театральної діяльності як навчального процесу.

Шкільна театральна педагогіка як форма освітньої художньо-естетичної діяльності, що відповідає потребам особистості в збереженні надбань культури, в самозбереженні і розвитку, має потужний потенціал універсального впливу на особистість, оскільки сприяє становленню творчої особистості динамічного типу, що ідентифікує себе з рідною культурою, з близьким і зрозумілим з ранніх років навколишнім середовищем, і яка сприймає і розуміє загальнолюдські гуманістичні цінності [10].

Шкільний театр у гірських школах Прикарпаття виступає своєрідним освітньо-культурним феноменом, який виник у надрах національної культури, звичаїв та традицій рідного народу і пройшов «шлях історичного становлення від синкретичних форм первісності і Стародавнього світу до функціональної визначеності навчального шкільного театру пізнього середньовіччя, до самостійного існування в освітніх системах Нового часу» [4]. Театральне мистецтво має свою морфологію, способи функціонування, зображувальну знакову систему, специфічні засоби виразності, методи створення та презентації образу, технології формування особистості, і тому, як засвідчує практика минулого й сьогодення, є одним з найпотужніших засобів впливу на свідомість і поведінку людини. Театральне мистецтво – вид мистецтва, яке є художнім відображенням життя з допомогою сценічних дій акторів перед глядачем. Окрім цього, під мистецтвом театру розуміють своєрідну форму суспільної свідомості, засіб художнього пізнання і виховання підростаючого покоління. Основною специфічною особливістю театру є відображення істотних конфліктів і характерів, які зачіпають інтереси і потреби сучасного глядача. Самобутність театру як виду мистецтва – відповідати цій сучасності, що робить його важливим чинником виховання та формування особистості.

Сприятливим ґрунтом для розвитку музичних здібностей учнів гірських шкіл Карпатського регіону є використання на уроках музики та в позаурочній діяльності елементів театрального мистецтва, зокрема надбань та здобутків Гуцульського театру, який користується чималою популярністю не лише в Карпатському регіоні але й поза його межами. Адже, за твердженням дослідниці О.Шлемко, «феномен Гуцульського театру полягає насамперед у його генетичному зв'язку з традиційною культурою автохтонного народу, глибокій народності, унікальному поєднанні в своєму репертуарі гуцульської тематики та говірки, формуванні трупи з місцевих народних професіоналів, які були носіями фольклорних знань» [11, С.6-7]. Мистецтво Гуцульського театру ґрунтується на природженому артистизмі та самобутності гуцульських акторів, сценічному досвіді, розумінні сучасних проблем та завдань щодо особистісного розвитку учня-горянина, бажанні впливати на хід історії і творити майбутнє, формуванні сценічними засобами моделі світу та створенні сприятливого для становлення особистості соціокультурного простору.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Застосування елементів театральної педагогіки у навчально-виховному процесі з метою розвитку музичних інтересів учнів початкових класів гірських шкіл дає змогу цілісно

формувати особистість з одночасним залученням свідомості, почуттів, різних видів діяльності, що в комплексі допомагає зробити процес навчання привабливим і радісним. Перспективи подальших наукових розвідок пов'язуємо із вивченням проблеми готовності майбутнього педагога до застосування інноваційних технологій на уроках музики у початковій школі.

1. Абрамян В. Ц. Театральна педагогіка / В. Ц. Абрамян – К. : Лібра, 1996. – 224 с.
2. Выготский Л.С. Педагогическая психология / Под ред. .В. Давыдова. – М.: Педагогика, 1991. – 480 с.
3. Кабалевский Д.Б. Основные принципы и методы программы по музыке для общеобразовательной школы. М., 1982. – 36 с.
4. Калько Р. М. Використання театральної педагогіки у початковій школі / Р.Калько // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка – 2011 – Ч. I. – № 10 (221). – С.215-221
5. Коваль О.В. Проблема психолого-педагогічної діагностики музичних здібностей учнів загальноосвітньої школи // Проблеми мистецької освіти. – Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2008. – С. 154–159.
6. Ляшко М. Проблема формування інтересу молодших школярів до народної музичної творчості / М.Ляшко // Педагогіка. Гуманітарний вісник. – 2008. – №25. – С. 28-36.
7. Ростовський О.Я. Методика викладання музики у початковій школі: Навч.-метод. посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. – 216 с.
8. Соломаха С. Подготовка будущих учителей начальных классов к руководству театральной деятельностью младших школьников : автореф. дисс. на соискание науч. степени к. пед. наук: 13.00.04 спец. «Профессиональная подготовка». – К., 1995. – 24 с.
9. Турчин Т. М. Початкова музична освіта: проблеми модернізації [Текст]: монографія / Т. М. Турчин. – Чернігів: ПАТ ПВК Десна, 2013. – 368 с
10. Червінська І.Б. Формування у молодших школярів інтересу до навчання засобами театральної педагогіки: методичний посібник / І.Б. Червінська, Л.І. Кіраль. – Ужгород, 2014. – 84 с.
11. Шлемко О. Світоч національно-культурного відродження України (про Гуцульський театр Гната Хоткевича) / О.Шлемко // Народна творчість та етнографія. –1999. – № 4. – С. 3-12.

Reference

1. Abramian V. Ts. Teatralna pedahohika / V. Ts. Abramian – K. : Libra, 1996. – 224 s.
2. Vyhotskii L.S. Pedagogicheskaya psikhogiya / Pod red. .V. Davydova. - M.: Pedagogika, 1991. - 480 s.
3. Kabalevskii D.B. Osnovnyye printsypy i metody programmy po muzyke dlia obshcheobrazovatelnoi shkoly. M., 1982.
4. Kalko R. M. Vykorystannia teatralnoi pedahohiky u pochatkovii shkoli / R.Kalko // Visnyk LNU imeni Tarasa Shevchenka – 2011 – Ch. I, № 10 (221), – Ch. I, – S.215-221
5. Koval O.V. Problema psykhologo-pedahohichnoi diahnostyky muzychnykh zdibnostei uchniv zahalnoosvitnoi shkoly // Problemy mystetskoï osvity. – Nizhyn: Vydavnytstvo NDU im. M. Hoholia, 2008. – S. 154–159.
6. Liashko M. Problema formuvannia interesu molodshykh shkoliariv do narodnoi muzychnoi tvorchosti / M.Liashko // Pedahohika. Humanitarnyi visnyk. – 2008. – №25. – S. 28-36
7. . Rostovskii O.Ia. Metodyka Vykkladannia muzyky u pochatkovii shkoli: Navch.-metod. posibnyk. – 2-e vyd., Dop. - Ternopil: Navchalna knyha - Bohdan, 2001. – 216 s.
8. Solomakha S. Podgotovka budushchikh uchitelei nachalnykh klassov k rukovodstvu teatralnoi deyatelnostiu mladshykh shkolnikov : avtoref. dyss. na soiskanie nauch. stepeni k. ped. nauk : 13.00.04 spets. «Professionalnaia podgotovka». – K., 1995. – 24 s.
9. Turchyn, T. M. Pochatkova muzychna osvita: problemy modernizatsii [Tekst]: monohrafiia / T. M. Turchyn. – Chernihiv: PAT PVK Desna, 2013. – 368 s.
10. Chervinska I.B. Formuvannia u molodshykh shkoliariv interesu do navchannia zasobamy teatralnoi pedahohiky: metodychnyi posibnyk / I.B. Chervinska, L.I. Kiral. – Uzhhorod, 2014. – 84 s.
11. Shlemko O. Svitch natsionalno-kulturnoho vidrozhennia Ukrainy (pro Hutsulskiy teatr Hnata Khotkevycha) // Narodna tvorchist ta etnohrafii. – 1999. – № 4. – S. 3-12.

